

**ARBETSLIVS- OCH
JÄMSTÄLLDHETSUTSKOTTETS
UTLÅTANDE 20/2009**

Statsrådets utredning (USP) om Finlands internationella avtalspolitik 2006—2009 och hur den utvecklats

Till utrikesutskottet

INLEDNING

Remiss

Utrikesutskottet sände den 17 juni 2009 statsrådets utredning (USP) om Finlands internationella avtalspolitik 2006—2009 och hur den utvecklats (USP 3/2009 rd) till arbetslivs- och jämställdhetsutskottet för eventuella åtgärder.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- enhetschef Kaija Suvanto, utrikesministeriet
- regeringsråd Raila Kangasperko, arbets- och näringsministeriet.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Internationella arbetsorganisationen ILO:s konventioner, rekommendationer och förklaringar

Internationella arbetsorganisationen ILO är en av FN:s fackorganisationer som övervakar och reglerar arbetslivet genom internationella konventioner och rekommendationer. Artikel 19 i ILO:s stadga föreskriver att varje medlemsstat inom en viss tid, i regel 12 månader, efter den allmänna konferensen ska föra de konventioner och rekommendationer som godkänts av konferensen till behandling i behörigt statsorgan för lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder.

Artikeln brukar i Finland tolkas som att konventioner och rekommendationer antagna av ILO ska föreläggas riksdagen enligt 94 § i grundlagen. Där sägs det att riksdagens godkän-

nande krävs för fördrag och andra internationella förpliktelser som innehåller sådana bestämmelser som hör till området för lagstiftningen eller annars har avsevärd betydelse eller som enligt grundlagen av någon annan anledning kräver riksdagens godkännande.

I praktiken betyder det att en proposition om godkännande av ILO:s konventioner har lämnats till riksdagen också när regeringen inte har tillstyrkt att konventionen i fråga ratificeras. Också ILO:s rekommendationer har behandlats i riksdagen utifrån propositioner.

När riksdagen behandlar ett förslag om att inte godkänna en ILO-konvention eller ILO:s förklaringar eller rekommendationer beslutar den inte om godkännande av en internationell förpliktelse på det sätt som avses i grundlagen och därför föreslår statsrådet i sin utredning att de här frågorna ska föras till behandling i riksdagen utifrån 47 § i grundlagen.

I 47 § föreskrivs om riksdagens rätt att få information, dvs. dels statsrådets skyldighet att på eget initiativ lämna den information som riksdagen behöver, dels statsrådets skyldighet att lämna den information riksdagen begär. Enligt paragrafens 1 mom. ska den minister som saken gäller se till att utskott eller andra riksdagsorgan utan dröjsmål får handlingar och andra upplysningar som de behöver och som finns hos myndigheterna. I 2 mom. föreskrivs att varje utskott har rätt att av statsrådet eller respektive ministerium få utredning i de frågor som hör till utskottets behörighetsområde. Med anledning av utredningen kan utskottet ge ett yttrande till statsrådet eller ministeriet. Förfarandet i bestämmelsen utesluter inte att frågan tas upp till debatt i riksdagens plenum enligt riksdagens arbetsordning om riksdagen så vill. I statsrådets utredning framhålls det att tillvägagångssättet enligt 47 § i grundlagen kan vara en naturligare väg för riksdagen att behandla ILO:s rekommendationer och de ILO-konventioner som regeringen inte föreslår ska ratificeras. Det uppfyller kraven i artikel 19 i stadgan på behandling i behörigt statsorgan. De ILO-konventioner som Finland avser att ratificera ska fortfarande föras till riksdagen för att godkännas i enlighet med 94 § i grundlagen. Arbets- och näringsministeriet ska enligt uppgift till utskottet samordna beredningen av ILO-ärenden inom statsrådet och se till att det behöriga utskottet i riksdagen inom den tid som ILO bestämt får en utredning om de rekommendationer och förklaringar som ILO:s allmän-

na konferens godkänt, liksom också om de konventioner som regeringen inte föreslår ska ratificeras. Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet anser att förfarandet i 47 § i grundlagen för behandling av rekommendationer och förklaringar antagna av ILO är betydligt smidigare och lättare för statsrådet och riksdagen än det nuvarande. Det garanterar i alla fall på ett betryggande sätt riksdagens möjligheter att få information om de rekommendationer och förklaringar som ILO godkänt.

När det gäller konventioner som regeringen inte föreslår ska ratificeras garanterar förfarandet i 47 § i grundlagen att det behöriga utskottet i riksdagen får en utredning om regeringens skäl för att besluta att inte föreslå att en konvention ska ratificeras. I förekommande fall har utskottet möjlighet att komma med sitt eget yttrande i saken till statsrådet eller ministeriet. Enligt arbetslivs- och jämställdhetsutskottets mening ger detta förfarande i kombination med en eventuell anknytande debatt i plenum riksdagen adekvata garantier för medinflytande i saken.

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet tillstyrker alltså utredningens förslag till ändring av förfarandet för att behandla ILO-ärenden i riksdagen.

Utlåtande

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet föreslår

att utrikesutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors den 3 november 2009

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Arto Satonen /saml
medl. Hannakaisa Heikkinen /cent
Arja Karhuvaara /saml
Merja Kyllönen /vänst
Jari Larikka /saml
Markus Mustajärvi /vänst

Sanna Perkiö /saml
Paula Sihto /cent
Tarja Tallqvist /kd
Kimmo Tiilikainen /cent
ers. Timo Juurikkala /gröna
Lenita Toivakka /saml.

Sekreterare var

utskottsråd Ritva Bäckström.